

Вестник БарГУ

Научно-практический журнал

Издаётся с марта 2013 года

№ 1—2 (10), 2021

Серия «Исторические науки
и археология. Экономические
науки. Юридические науки»

Учредитель: учреждение образования
«Барановичский государственный университет».

Адрес редакции:
ул. Войкова, 21, 225404 г. Барановичи.
Телефон: +375 (163) 64 34 77.
E-mail: vestnikbargu@gmail.com .

Подписные индексы: 00996 — для индивидуальных
подписчиков; 009962 — для организаций.
Свидетельство о регистрации средств массовой
информации № 1533 от 30.07.2012, выданное
Министерством информации Республики Беларусь.

В соответствии с приказом Высшей
аттестационной комиссии Республики Беларусь
от 21 января 2015 г. № 16 научно-практический
журнал «Вестник БарГУ» серия «Исторические
науки и археология. Экономические науки.
Юридические науки» включён в Перечень научных
изданий Республики Беларусь для опубликования
результатов диссертационных исследований
по историческим наукам и археологии,
экономическим наукам, юридическим наукам.

Научно-практический журнал «Вестник БарГУ»
включен в РИНЦ (Российский индекс научного
цитирования), лицензионный договор
№ 06-01/2016.

Выходит на русском и английском языках.
Распространяется на территории
Республики Беларусь.

Заведующий редакционно-издательской
группой А. Ю. Сидоренко
Технический редактор П. Н. Щербук
Компьютерная вёрстка С. М. Глушак
Корректор Н. Н. Колодко

Подписано в печать 20.12.2021. Формат 60 × 84 1/8.
Бумага ксероксная. Печать цифровая.
Гарнитура Таймс. Усл. печ. л. 18,75. Уч.-изд. л. 14,00.
Тираж 100 экз. Заказ . Цена свободная.

Полиграфическое исполнение: Гродненское
областное унитарное полиграфическое
предприятие «Слонимская типография».
Свидетельство о государственной регистрации
издателя, изготовителя, распространителя
печатных изданий № 1/203 от 07.03.2014, № 2
от 25.02.2014. Адрес: ул. Хлюпина, 16, 231800 г.
Слоним, Гродненская обл.

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Кочурко В. И. (гл. ред. журн.), доктор сельскохозяйственных наук, профессор, академик Белорусской инженерной академии, академик Международной академии технического образования, академик Международной академии наук педагогического образования, академик Академии экономических наук Украины, заслуженный работник образования Республики Беларусь, профессор кафедры технического обеспечения сельскохозяйственного производства и агрономии (учреждение образования «Барановичский государственный университет», Барановичи, Республика Беларусь).

Климук В. В. (зам. гл. ред. журн.), кандидат экономических наук, доцент, первый проректор (учреждение образования «Барановичский государственный университет», Барановичи, Республика Беларусь).

Климук В. В. (гл. ред. сер.), кандидат экономических наук, доцент, первый проректор (учреждение образования «Барановичский государственный университет», Барановичи, Республика Беларусь); **Прудникова А. Н.** (отв. секретарь сер.) (учреждение образования «Барановичский государственный университет», Барановичи, Республика Беларусь).

Гребень Т. М. (ред. текстов на англ. яз.) (учреждение образования «Барановичский государственный университет», Барановичи, Республика Беларусь).

Андріяшко М. В. (отв. за направление «Юридические науки»), кандидат юридических наук, доцент (учреждение образования «Барановичский государственный университет», Барановичи, Республика Беларусь); **Лизакова Р. А.** (отв. за направление «Экономические науки»), кандидат экономических наук, доцент (учреждение образования «Барановичский государственный университет», Барановичи, Республика Беларусь); **Ермакович Л. И.** (отв. за направление «Исторические науки и археология»), кандидат исторических наук, доцент (учреждение образования «Барановичский государственный университет», Барановичи, Республика Беларусь).

Безуляя В. А., кандидат экономических наук, доцент (учреждение образования «БИП — Университет права и социально-информационных технологий», Минск, Республика Беларусь);

Быков А. А., доктор экономических наук, профессор (учреждение образования «Белорусский государственный экономический университет», Минск, Республика Беларусь);

Василевич Г. А., доктор юридических наук, профессор, член-корреспондент Национальной академии наук Беларуси, заслуженный юрист Республики Беларусь (Белорусский государственный университет, Минск, Республика Беларусь); **Вишневецкий А. Ф.**, доктор

исторических наук, профессор, заслуженный работник образования Республики Беларусь (учреждение образования «БИП — Университет права и социально-информационных технологий», Минск, Республика Беларусь); **Гурский В. Л.**, кандидат экономических наук,

доцент (государственное научное учреждение «Институт экономики Национальной академии наук Беларуси», Минск, Республика Беларусь); **Демичев Д. М.**, доктор юридических наук,

профессор (учреждение образования «Белорусский государственный экономический университет», Минск, Республика Беларусь); **Житкевич Г. Я.**, кандидат экономических наук, доцент (учреждение образования «Барановичский государственный университет»,

Барановичи, Республика Беларусь); **Захарченко Л. А.**, кандидат экономических наук, доцент (учреждение образования «Брестский государственный технический университет», Брест,

Республика Беларусь); **Кривуть В. И.**, доктор исторических наук, доцент (учреждение образования «Барановичский государственный университет», Барановичи, Республика Беларусь);

Колядко И. Н., кандидат юридических наук, профессор (Белорусский государственный университет, Минск, Республика Беларусь); **Куган С. Ф.**, кандидат

экономических наук, доцент (учреждение образования «Брестский государственный технический университет», Брест, Республика Беларусь); **Лабейко О. А.**, кандидат

экономических наук, доцент (учреждение образования «Барановичский государственный университет», Барановичи, Республика Беларусь); **Литвинский А. В.**, кандидат исторических наук (учреждение образования «Барановичский государственный университет», Барановичи,

Республика Беларусь); **Лосев В. В.**, кандидат юридических наук, доцент (учреждение образования «Белорусский государственный экономический университет», Минск, Республика Беларусь);

Луценко А. И., доктор экономических наук, профессор (государственное научное учреждение «Институт экономики Национальной академии наук Беларуси», Минск, Республика Беларусь); **Людвигевич О. Н.**, кандидат юридических наук (учреждение образования

«Барановичский государственный университет», Барановичи, Республика Беларусь);

Манкевич И. П., кандидат юридических наук, доцент (учреждение образования «Белорусский государственный экономический университет», Минск, Республика Беларусь); **Медведева Г. Б.**, кандидат экономических наук, доцент (учреждение образования «Брестский государственный технический университет», Брест, Республика Беларусь); **Нечухрин А. Н.**, доктор исторических наук, профессор (учреждение образования «Гродненский государственный университет имени Янки Купалы», Гродно, Республика Беларусь); **Омельянюк А. М.**, кандидат экономических наук, доцент (учреждение образования «Брестский государственный технический университет», Брест, Республика Беларусь); **Познякевич В. Н.**, кандидат экономических наук, доцент (учреждение образования «Барановичский государственный университет», Барановичи, Республика Беларусь); **Посохина Г. И.**, кандидат исторических наук, доцент (учреждение образования «Брестский государственный университет имени А. С. Пушкина», Брест, Республика Беларусь); **Рябова К. И.**, кандидат экономических наук, доцент (учреждение образования «Барановичский государственный университет», Барановичи, Республика Беларусь); **Солодовников С. Ю.**, доктор экономических наук, профессор (Белорусский национальный технический университет, Минск, Республика Беларусь); **Таранова Т. С.**, доктор юридических наук, профессор (учреждение образования «Белорусский государственный экономический университет», Минск, Республика Беларусь); **Функ Я. И.**, доктор юридических наук, профессор (Белорусский государственный университет, Минск, Республика Беларусь); **Шабанов В. Б.**, доктор юридических наук, профессор (Белорусский государственный университет, Минск, Республика Беларусь); **Шевлюков А. П.**, доктор экономических наук, профессор (учреждение образования «Белорусский торгово-экономический университет потребительской кооперации», Гомель, Республика Беларусь); **Яковчик Н. С.**, доктор экономических наук, доктор сельскохозяйственных наук, профессор, заслуженный работник сельского хозяйства Республики Беларусь (Институт повышения квалификации и переподготовки кадров агропромышленного комплекса учреждения образования «Белорусский государственный аграрный технический университет», Минск, Республика Беларусь).

МЕЖДУНАРОДНЫЙ РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ СЕРИИ

Андреева О. В., кандидат экономических наук, доцент (Центр стратегических исследований социально-экономического развития Юга России РГЭУ (РИНХ), Ростов-на-Дону, Российская Федерация); **Астратова Г. В.**, доктор экономических наук, кандидат технических наук, профессор, почетный работник высшего профессионального образования Российской Федерации (Уральский федеральный университет имени первого Президента России Б. Н. Ельцина, Екатеринбург, Российская Федерация); **Белянская О. В.**, кандидат юридических наук, доцент (Институт права и национальной безопасности федерального государственного бюджетного образовательного учреждения высшего образования «Тамбовский государственный университет имени Г. Р. Державина», Тамбов, Российская Федерация); **Биглова Г. Ф.**, доктор экономических наук, доцент (Институт социально-экономических исследований федерального государственного бюджетного научного учреждения «Уфимский федеральный исследовательский центр Российской академии наук», Уфа, Республика Башкортостан, Российская Федерация); **Горбатова М. А.**, кандидат юридических наук, доцент (Санкт-Петербургский институт (филиал) федерального государственного бюджетного образовательного учреждения высшего образования «Всероссийский государственный университет юстиции (РПА Минюста России)», Санкт-Петербург, Российская Федерация); **Закирова Э. Р.**, кандидат экономических наук, доцент (Институт дополнительного образования федерального государственного бюджетного образовательного учреждения высшего образования «Уральский государственный экономический университет», Екатеринбург, Российская Федерация); **Звирибуле А.**, доктор экономических наук, профессор (Латвийский сельскохозяйственный университет, Елгава, Латвийская Республика); **Касич А. А.**, доктор экономических наук, профессор (Киевский национальный университет технологий и дизайна, Киев, Украина); **Кузнецова Ю. А.**, кандидат экономических наук (филиал федерального государственного бюджетного образовательного учреждения высшего образования «Кузбасский государственный технический университет имени Т. Ф. Горбачева» в г. Новокузнецке, Новокузнецк, Российская Федерация); **Матвеев Я. Н.**, доктор юридических наук, кандидат наук (Университет в Белостоке по развитию сотрудничества с университетами Восточной Европы, Белосток, Республика Польша); **Момот Т. В.**, доктор экономических наук, профессор (Харьковский национальный университет городского хозяйства имени А. Н. Бекетова, Харьков, Украина); **Одинцова Т. М.**, кандидат экономических наук, доцент (Институт финансов, экономики и управления федерального государственного автономного образовательного учреждения высшего образования «Севастопольский государственный университет», Севастополь, Российская Федерация); **Острогляд А. В.**, кандидат юридических наук, доцент (учреждение высшего образования «Университет Короля Данила», Ивано-Франковск, Украина); **Терзиев В. К.**, доктор наук (экономика), доктор наук (национальная безопасность), доктор наук (социальная деятельность) профессор (Военная академия имени Георгия Раковского, Русенский университет имени Ангела Кънчева, Русе, Болгария); **Шалаев В. П.**, доктор философских наук, профессор (федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение высшего профессионального образования «Поволжский государственный технологический университет», Йошкар-Ола, Республика Марий Эл, Российская Федерация); **Шаркова А. В.**, доктор экономических наук, профессор (федеральное государственное образовательное бюджетное учреждение высшего образования «Финансовый университет при Правительстве Российской Федерации», Москва, Российская Федерация).

Promoter: Educational institution
"Baranovichi State University".

Editorial address:
21 Voykova Str., 225404 Baranovichi.
Phone: +375 (163) 64 34 77.
E-mail: vestnikbargu@gmail.com .

Subscription indices: 00996 — for individual subscribers;
009962 — for companies.
The certificate of the registration of mass media № 1533
of 30.07.2012 issued by the Ministry of Information
of Belarus.

In accordance with the order of the board of the Higher
Attestation Commission of the Republic of Belarus on
January 21, 2015 № 16 the scientific-and-practical journal
"BarSU Herald", the series "History of science and
archaeology. Economics. Laws" was included on the list of
the scientific publications of the Republic of Belarus for
publishing the results of dissertation research History of
science and archaeology, Economics, Laws.

Scientific-and-practical journal "BarSU Herald"
is included into RSCI (Russian Science Citation Index),
license agreement № 06-01/2016.

Issued in Russian and English. The journal is distributed
on the territory of the Republic of Belarus.

Managing editor A. Y. Sidorenko
Technical editor L. N. Scherbuk
Desktop Publishing S. M. Glushak
Proofreader N. N. Kolodko

Signed print 20.12.2021. Format 60 × 84 1/8. Paper xerox.
Digital printing. Headset Times. Conv. pr. s. l. 18,70.
Acc.-pub. s. l. 14,00. Circulation of 100 copies.
Order . Free price.

Printing performance: Grodno Regional Printing Unitary
Enterprise "Slonim printing establishment". The state
registration certificate of the publisher, manufacturer and
publications distributor № 1/203 of 07.03.2014, № 2
of 25.02.2014. Address: 16 Hlyupin St., 231800 Slonim,
Grodno region.

EDITORIAL BOARD

Kochurko V. I. (*editor-in-chief*), DSc in Agriculture, Professor, Academician of the Belarusian Academy of Engineering, Academician of the International Academy of Technical Education, academician of the International Academy of Pedagogical Education, Academician of the Academy of Economic Sciences of Ukraine, Honored Worker of Education of the Republic of Belarus, Professor of Department of Technical Support of Agricultural Production Processes and Agronomic Sciences (Educational institution "Baranovichi State University", Baranovichi, the Republic of Belarus).

Klimuk V. V. (*deputy editor-in-chief*), PhD in Economics, Associate Professor, first vice-rector (Educational institution "Baranovichi State University", Baranovichi, the Republic of Belarus).

Klimuk V. V. (*the series editor-in-chief*), PhD in Economics, Associate Professor, first vice-rector (Educational institution "Baranovichi State University", Baranovichi, the Republic of Belarus); **Prudnikova A. N.** (*executive secretary of the series*) (Educational institution "Baranovichi State University", Baranovichi, the Republic of Belarus).

Greben T. M. (*ed. of texts in-English*) (Educational institution "Baranovichi State University", Baranovichi, the Republic of Belarus).

Andryashka M. V. (*responsible for the area "Law"*), PhD in Law, Associate Professor (Educational institution "Baranovichi State University", Baranovichi, the Republic of Belarus);

Lizakova R. A. (*responsible for the area "Economics"*), PhD in Economics, Associate Professor (Educational institution "Baranovichi State University", Baranovichi, the Republic of Belarus); **Ermakovich L. I.** (*responsible for the area "Historical Sciences and Archaeology"*), PhD in History, Associate Professor (Educational institution "Baranovichi State University", Baranovichi, the Republic of Belarus).

Bezuglaya V. A., PhD in Economics, Associate Professor (Private educational institution "BIP — university of law and social-information technologies", Minsk, the Republic of Belarus);

Bykov A. A., Doctor of Economic Sciences, Professor (Belorussian State Economic University, Minsk, the Republic of Belarus); **Vasilevich G. A.**, Doctor of Legal Sciences, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Belarus, Honored Lawyer of the Republic of Belarus (Belarusian State University, Minsk, the Republic of Belarus);

Vishnevskiy A. F., Doctor of Historical Sciences, Professor, Honored Worker of Education of the Republic of Belarus (Private educational institution "BIP — University of law and social-information technologies", Minsk, the Republic of Belarus); **Gurskiy V. L.**, PhD in Economics, Associate Professor (State scientific institution "The Institute of Economics of the National Academy of Sciences of Belarus", Minsk, the Republic of Belarus); **Demichev D. M.**, Doctor of Legal Sciences, Professor (Belorussian State Economic University, Minsk, the Republic of Belarus); **Zhitkevich G. Ya.**, PhD in Economics, Associate Professor (Educational institution "Baranovichi State University", Baranovichi, the Republic of Belarus);

Zaharchenko L. A., PhD in Economics, Associate Professor (Educational institution "Brest State Technical University", Brest, the Republic of Belarus); **Krivut V. I.**, Doctor of Historical Sciences, Associate Professor (Educational institution "Baranovichi State University", Baranovichi, the Republic of Belarus); **Kolyadko I. N.**, PhD in Law, Professor (Belarusian State University, Minsk, the Republic of Belarus); **Kugan S. F.**, PhD in Economics, Associate Professor (Educational institution "Brest State Technical University", Brest, the Republic of Belarus); **Labeyko O. A.**, PhD in Economics, Associate Professor (Educational institution "Baranovichi State University", Baranovichi, the Republic of Belarus);

Litvinskiy A. V., PhD in History (Educational institution "Baranovichi State University", Baranovichi, the Republic of Belarus); **Losev V. V.**, PhD in Law, Associate Professor (Belorussian State Economic University, Minsk, the Republic of Belarus); **Luchenok A. I.**, Doctor of Economic Sciences, Professor (State scientific institution "The Institute of Economics of the National Academy of Sciences of Belarus", Minsk, the Republic of Belarus); **Lyudvikevich O. N.**, PhD in Law (Educational institution "Baranovichi State University", Baranovichi, the Republic of Belarus); **Mankevich I. P.**, PhD in Law, Associate Professor (Belorussian State Economic University, Minsk, the Republic of Belarus); **Medvedeva G. B.**, PhD in Economics, Associate Professor (Educational institution "Brest State Technical University", Brest, the Republic of Belarus); **Nechuhrin A. N.**, Doctor of Historical Sciences,

Professor (Educational institution "Yanka Kupala State University of Grodno", Grodno, the Republic of Belarus); **Omelyanyuk A. M.**, PhD in Economics, Associate Professor (Educational institution "Brest State Technical University", Brest, the Republic of Belarus); **Poznyakevich V. N.**, PhD in Economics, Associate Professor (Educational institution "Baranovichi State University", Baranovichi, the Republic of Belarus); **Posohina G. I.**, PhD in History, Associate Professor (Educational institution "Brest State A.S. Pushkin University", Brest, the Republic of Belarus); **Ryabova K. I.**, PhD in Economics, Associate Professor (Educational institution "Baranovichi State University", Baranovichi, the Republic of Belarus); **Solodovnikov S. Yu.**, Doctor of Economic Sciences, Professor (Educational institution "Belarusian National Technical University", Minsk, the Republic of Belarus); **Taranova T. S.**, Doctor of Legal Sciences, Professor (Belorussian State Economic University, Minsk, the Republic of Belarus); **Funk Ya. I.**, Doctor of Legal Sciences, Professor (Belarusian State University, Minsk, the Republic of Belarus); **Shabanov V. B.**, Doctor of Legal Sciences, Professor (Belarusian State University, Minsk, the Republic of Belarus); **Shevlyukov A. P.**, Doctor of Economic Sciences, Professor (Educational institution "The Belarusian Trade and Economics University of Consumer Cooperation", Gomel, the Republic of Belarus); **Yakovchik N. S.**, Doctor of Economic Sciences, Doctor of Agricultural Sciences, Professor, Honored Worker of Agriculture of the Republic of Belarus (Professional Development and Retraining Institute of Agribusiness Specialists of Educational institution "Belarusian State Agrarian Technical University", Minsk, the Republic of Belarus).

INTERNATIONAL EDITORIAL BOARD

Andreeva O. V., PhD in Economics, Associate Professor (the Center for Strategic Studies of Socio-Economic Development of the South of Russia RSUE, Rostov-on-don, Russian Federation); **Astratova G. V.**, Doctor of Economic Sciences, PhD in Technical Sciences, Professor, Honored Worker of High Professional Education of Russian Federation (Ural Federal University named after the first President of Russia B.N. Yeltsin, Yekaterinburg, Russian Federation); **Belyanskaya O. V.**, PhD in Law, Associate Professor (the Institute of Law and National Security of Derzhavin Tambov State University, Tambov, Russian Federation); **Biglova G. F.**, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor (the Institute of Socio-Economic Studies of the Federal State Budgetary Institution of Science "Ufa Federal Research Center of the Russian Academy of Sciences", Ufa, Bashkortostan, Russian Federation); **Gorbatova M. A.**, PhD in Law, Associate Professor (Saint Petersburg Institute (Branch) of Federal State Budgetary Educational Institution of Higher Education "All-Russian State University (RLA of the Ministry of Justice of Russia", Saint Petersburg, Russian Federation); **Zakirova E. R.**, PhD in Economics, Associate Professor (the Institute of Continuing Education of the Federal State Budgetary Educational Institution of Higher Education "Ural State Economic University", Yekaterinburg, Russian Federation); **Zvirbule A.**, Doctor of Economic Sciences, Professor (Latvia University of Agriculture, Jelgava, Republic of Latvia); **Kasich A. A.**, Doctor of Economic Sciences, Professor (Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv, Ukraine); **Kuznetsova Yu. A.**, PhD in Economics (the Branch of the Federal State Budgetary Educational Institution of Higher Education "T. F. Gorbachev Kuzbass State Technical University in Novokuznetsk", Novokuznetsk, Russian Federation); **Matveyuk Ya. N.**, Doctor of Legal Sciences hab. (Bialystok University for the Development of Cooperation with Universities of Eastern Europe, Bialystok, Republic of Poland); **Momot T. V.**, Doctor of Economic Sciences, Professor (A.N. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv, Kharkiv, Ukraine); **Odintsova T. M.**, PhD in Economics, Associate Professor (Institute for Finance, Economics and Management of the Federal State Autonomous Educational Institution of Higher Education "Sevastopol State University", Sevastopol, Russian Federation); **Ostroglyad A. V.**, PhD in Law, Associate Professor (Higher Educational Institution "King Danila University", Ivano-Frankivsk, Ukraine); **Terziev V. K.**, D.Sc. (Economics), D.Sc. (National Security), D.Sc. (Social Activities), Professor (Military Academy "G. S. Rakovski", the University of Ruse "Angel Kanchev", Rousse, Bulgaria); **Shalaev V. P.**, Doctor of Philosophical Sciences, Professor (the Federal State Budgetary Educational Institution of Higher Professional Education "Volga State University of Technology", Yoshkar-Ola, the Mari El Republic, Russian Federation); **Sharkova A. V.**, Doctor of Economic Sciences, Professor (the Federal State Educational Budgetary Institution of Higher Education "Financial University under the Government of the Russian Federation", Moscow, Russian Federation).

ИСТОРИЧЕСКИЕ НАУКИ И АРХЕОЛОГИЯ

HISTORICAL SCIENCES AND ARCHAEOLOGY

Булаты П. Ю. Визначэнне і раскрыццё тэрміну «тытулярная традыцыя» ў кантэксце гісторыі Вялікага княства Літоўскага

Загідулін А. М. Праблема наймення беларускіх і ўкраінскіх зямель у складзе Польшчы (1921—1939) у сучаснай беларускай і ўкраінскай гістарыяграфіі

Ирха Е. М. П. Н. Жукovich о религиозно-политической борьбе в Речи Посполитой в первой трети XVII века

Кейко Ю. В. Деятельность церковных советов и приходских попечительств по организации православного храмового строительства на территории Беларуси (1864—1890)

Котусев Е. Н. Фундаментальные идеи российской исторической полонистики и их преломление в творчестве Н. Н. Любовича

Кривуть В. И. Гарнизон «Барановичи» и реализация официальной молодежной политики в межвоенный период

Куньпэн Х. Сотрудничество Китая и Всемирной организации здравоохранения в постэпидемическую эпоху (COVID-19)

Некрасевич Ф. А. Проявления коррупции при проведении рекрутских наборов в белорусских губерниях Российской империи (1831—1856)

Обелевский А. А. Эволюция нормативно-правовой базы в сфере физической культуры и спорта Республики Беларусь

6 **Bulaty P.** The definition and disclosure of the term “titular tradition” in the context of the history of the Grand Duchy of Lithuania

12 **Zahidulin A. M.** The problem of naming of Belarusian and Ukrainian lands within Poland (1921—1939) in modern Belarusian and Ukrainian historiography

18 **Irkha E. M.** P. N. Zhukovich on the religious and political struggle in the Polish-Lithuanian Commonwealth in the first third of the XVII century

24 **Keiko Yu. V.** The activity of church councils and parish trustees in organizing orthodox church construction on the territory of Belarus (1864—1890)

30 **Kotusev E. N.** Fundamental ideas of Russian historical Polonistics and their refraction in the works of N. N. Lyubovich

45 **Krivut V. I.** Garrison “Baranovichi” and realization of official youth policy during the interwar period

50 **Kunpeng H.** Cooperation between China and the World health organization in the post-epidemic era (COVID-19)

54 **Nekrashevich P. A.** Corruption manifestations during recruitment in the belarusian governorates of the Russian empire (1831—1856)

59 **Obelevskiy A. A.** Evolution of the regulatory and legal framework in the sphere of physical culture and sport of the Republic of Belarus

ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НАУКИ

ECONOMICS

Богдан Я. А. Апробация методики оценки эффективности управления инвестициями в человеческий капитал в организации в условиях инновационной экономики (на примере ОАО «Светлогорск-Химволокно»)

Дербинская Е. А. Методика оценки конкурентоспособности национальной системы высшего образования

Климук В. В. Исследование факторов активизации инновационного наукоемкого молодежного предпринимательства

Лабун Д. В. Теория ограничения систем как современная концепция управления для повышения эффективности организации в контексте формирования экономической безопасности

Пonomарева М. С. Управленческий учет затрат (расходов) и доходов от реализации товаров при предоставлении маркетинговых инструментов стимулирования продаж

Рябова К. И. Динамика воспроизводства научных кадров высшей квалификации как фактора накопления интеллектуального капитала в Республике Беларусь

Терзиев В. К. Социальное развитие и изучение социальной эффективности

Шах А. В., Колбаско И. В. Проектирование и оптимизация маркетинговых бизнес-процессов (на примере ООО «Бизнес энд Рост»)

65 **Bogdan Ya. A.** Approbation of the methodology of the effectiveness of the human capital investment management in the organization under the innovative economy (on the example of OJSC “Svetlogorsk-Khimvolokno”)

72 **Derbinskaya E. A.** Methodology for assessing the competitiveness of the national higher education system

80 **Klimuk V. V.** The study of factors activating innovative science-intensive youth entrepreneurship

90 **Labun D. V.** Theory of constraints as a modern management concept for increasing the efficiency of the organization in the context of forming economic security

97 **Ponomareva M. S.** Management accounting of costs (expenses) and income from the sale of goods when providing marketing tools to stimulate sales

103 **Ryabova K. I.** Dynamics of the reproduction of highly qualified scientific staff as a factor of the accumulation of intellectual capital in the Republic of Belarus

110 **Terziev V. K.** Social development and social efficiency study

120 **Shakh A. V., Kolbasko I. V.** Design and optimization of the marketing business processes of the organization (on the example of Business & Rost LLC)

ЮРИДИЧЕСКИЕ НАУКИ

LAW

Ананич С. М. Общая совместная собственность супругов: актуальные вопросы определения состава общего имущества

Богустов А. А. Вопросы коллизионно-правового регулирования в проектах гражданского кодекса СССР

Трушко М. А. Фирменное наименование и другие средства индивидуализации участников гражданского оборота: соотношение и основные принципы разрешения конфликтов

126 **Ananich S. M.** Common joint property of spouses: topical issues of determining the composition of common property

136 **Bogustov A. A.** Conflict-of-laws issues in the projects of the civil code of the USSR

141 **Trushko M. A.** Trade name and other means of individualization of participants in civil commerce: ratio and basis of conflict resolution

УДК: 930(477) : 94 (476) “1921– 1939”

А. М. Загідулін, кандыдат гістарычных навук, дацэнт
Установа адукацыі «Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Янкі Купалы», вул. Э. Ажэшка, 22,
230023, Гродна, Рэспубліка Беларусь, azagidulin@tut.by

ПРАБЛЕМА НАЙМЕННЯ БЕЛАРУСКІХ І УКРАЇНСКІХ ЗЯМЕЛЬ У СКЛАДЗЕ ПОЛЬШЧЫ (1921—1939) У СУЧАСНАЙ БЕЛАРУСКАЙ І УКРАЇНСКАЙ ГІСТАРЫЯГРАФІІ

Мэта артыкула — выявіць асноўныя варыянты назвы тэрыторыі кампактнага пражывання беларусаў і ўкраінцаў у складзе Польшчы ў 20—30-я гады XX стагоддзя ў сучаснай беларускай і ўкраінскай гістарыяграфіі.

На аснове вывучэння беларускай, польскай і ўкраінскай гістарыяграфій з выкарыстаннем параўнаўчага метада даследуецца сучасная навуковая дыскусія вакол вызначэння паняццяў «Заходняя Беларусь» і «Заходняя Украіна».

У сучаснай беларускай гістарыяграфіі тэрмін «Заходняя Беларусь» мае ўстойлівае значэнне і абазначае беларускія тэрыторыі, што знаходзіліся ў складзе Польшчы з 1921 па 1939 год. Польская гістарыяграфія адмаўляе тэрміны «Заходняя Беларусь» і «Заходняя Украіна». Ва ўкраінскай гістарыяграфіі тэрмін «Заходняя Украіна» выкарыстоўваецца пераважна ў савецкі час, у сучаснай гістарычнай навуцы дадзены тэрмін не з’яўляецца ўстойлівым для адназначнага вызначэння ўкраінскіх зямель у складзе Польшчы. У дадзены момант ўкраінскія вучоныя часцей выкарыстоўваюць традыцыйныя гісторыка-геаграфічныя назвы «Галічына», «Заходняя Валынь», «Холмшчына», «Падляшша», «Палессе».

Ключавыя словы: беларуская гістарыяграфія; ўкраінская гістарыяграфія; Заходняя Беларусь; Заходняя Украіна; Усходняя Галічына; Заходняя Валынь; Холмшчына; Падляшша; Палессе.

Бібліягр.: 22 назв.

A. M. Zahidulin, PhD in History, Associate Professor
Yanka Kupala State University of Grodno, 22 Orzheshko Str., 230023 Grodno,
the Republic of Belarus, azagidulin@tut.by

THE PROBLEM OF NAMING OF BELARUSIAN AND UKRAINIAN LANDS WITHIN POLAND (1921—1939) IN MODERN BELARUSIAN AND UKRAINIAN HISTORIOGRAPHY

The objective is to identify the main variants of the name of the territory of compact residence of Belarusians and Ukrainians within Poland in the 20—30s of the XX century in modern Belarusian and Ukrainian historiography. Based on the study of Belarusian, Polish and Ukrainian historiography with the use of a comparative method, the author examines the modern scientific discussion around the definition of the concepts of “Western Belarus” and “Western Ukraine”.

In modern Belarusian historiography the term “Western Belarus” has a stable meaning and means the Belarusian territories that were part of Poland from 1921 to 1939. Polish historiography rejects the terms “Western Belarus” and “Western Ukraine”. In Ukrainian historiography, the term “Western Ukraine” was used mainly in the Soviet era; in modern historical science, this term is not stable for an unambiguous definition of Ukrainian lands within Poland. Ukrainian scientists more often use traditional historical and geographical names of Eastern Galicia, Western Volyn, Kholmshchyna, Podlasie, Polesie.

Key words: Belarusian historiography; Ukrainian historiography; Western Belarus; Western Ukraine; Eastern Galicia; Western Volyn; Kholmshchyna; Podlasie; Polesie.

Ref.: 22 titles.

Уводзіны. Гісторык, абіраючы для сябе прадмет даследавання, вызначае географічныя межы, у якіх дадзены прадмет намерваецца вывучаць. Часам гэтую працэдуру ўскладняюць неадпаведнасць тэрыторыі працякання вывучаемых гістарычных працэсаў з тагачасным адміністрацыйна-тэрытарыяльным падзелам. У 20—30-я гады XX стагоддзя заходняя частка бела-

рускіх зямель уваходзіла ў склад Польшчы. Дадзеную тэрыторыю пражывання беларусаў у Польшчы ў савецкай і сучаснай беларускай гістарыяграфіі прынята абазначаць тэрмінам «Заходняя Беларусь». Нягледзячы на шырокае распаўсюджанне тэрміна, геграфічныя межы «Заходняй Беларусі» і, адпаведна, колькасць і склад насельніцтва вызначыць дакладна ніхто не можа. Тэрыторыя, што ўвайшла ў 1921 годзе у склад Польшчы, не тое ж тэрыторыя, што вярнулася ў 1939 годзе у БССР, да таго ж далёка не ўся яна трапіла ў пасляваенную БССР і сучасную Рэспубліку Беларусь.

Падобная сітуацыя склалася і ва Украіне. Частка ўкраінскіх зямель таксама ўваходзіла ў 1920—1930-х гадах у склад Польшчы, а ў 1939 годзе была ўключана ў склад СССР. Актуальнасць дадзенага даследавання заключаецца ў магчымасці параўнання падыходаў беларускіх і ўкраінскіх гісторыкаў да вызначэння і наймення беларускіх і ўкраінскіх тэрыторый і рэгіёнаў, што ўваходзілі ў склад Польшчы ў міжваенны час.

Матэрыялы і метады даследавання. Мэта нашага даследавання — выявіць асноўныя варыянты назвы тэрыторыі кампактнага пражывання беларусаў і ўкраінцаў у складзе Польшчы ў 20—30-я гады ХХ стагоддзя ў сучаснай беларускай і ўкраінскай гістарыяграфіі.

Метадалагічную аснову даследавання складаюць гісторыка-параўнаўчы, гісторыка-генетычны і гісторыка-сістэмны метады. Работа грунтуецца на прыняццях гістарызму і аб'ектыўнасці.

Беларускія і ўкраінскія савецкія гісторыкі адназначна ўжывалі паняцце «Заходняя Беларусь» і «Заходняя Украіна», таму ў артыкуле асноўная ўвага сфакусіравана на аналізе пост-савецкай беларускай і ўкраінскай гістарыяграфіі. Прадметам даследавання з'яўляецца беларуская і ўкраінская гістарыяграфія 80-х гадоў ХХ — пачатку ХХІ стагоддзяў.

Моцную блытаніну ў беларускай гістарыяграфіі ў вызначэнні тэрыторыі і насельніцтва, здаецца, усім вядомай Заходняй Беларусі выдатна праілюстравалі У. М. Міхнюк [1]. Ён цытуе шэраг беларускіх даследчыкаў, якія называюць розныя лічбы памераў тэрыторыі і колькасці насельніцтва ў адносінах да аднаго рэгіёна — Заходняй Беларусі. Прааналізаваць вызначэнне беларускімі гісторыкамі тэрыторыі Заходняй Беларусі спрабуе А. Трафімчык [2].

Да пытання разнастайнасці акрэслення геаграфічных межаў Заходняй Беларусі звярталіся і польскія гісторыкі, напрыклад Я. Е. Мілеўскі [3], Я. Шумскі [4, с. 20—23].

Згаданыя гісторыкі прыходзяць да высновы, што праблема вызначэння дакладных геаграфічных межаў Заходняй Беларусі ўскладняецца шэрагам фактараў, асноўны з якіх — адсутнасць адзінадушша ў вырашэнні пытання далучэння Віленшчыны з Беласточчынай да Заходняй Беларусі, а калі далучаць, то ў якіх памерах. Немагчымасць дакладна вызначыць геаграфічныя межы даследавання беларусаў у складзе міжваеннай Польшчы прыводзіць да неадназначнасці вынікаў навуковых даследаванняў на іншую тэматыку.

Падагуліў гістарыяграфію паняцця «Заходняя Беларусь» А. А. Савіч, прысвяціўшы гэтаму цэлы раздзел сваёй манаграфіі. Ён адзначае, што грунтоўнае гісторыка-дэмаграфічнае даследаванне тэрыторыі і насельніцтва Заходняй Беларусі яшчэ наперадзе. А. А. Савіч перакананы, што за аснову вызначэння тэрыторыі Заходняй Беларусі трэба браць адпаведную беларускую этнічную тэрыторыю, якая гістарычна сфарміравалася да пачатку Першай сусветнай вайны [5, с. 54].

Сучасныя беларускія гісторыкі, каб пазбегнуць у сваім даследаванні блытаніны, выкліканай неадназначнасцю тэрыторыі, якую займае Заходняя Беларусь, пры вызначэнні геаграфічных межаў даследавання пералічваюць канкрэтныя паветы ваяводстваў Польшчы [6, с. 7].

Сярод ўкраінскіх гісторыкаў найбольш глыбока вывучаў гістарыяграфічную праблему наймення заходнеўкраінскіх земляў у складзе Польшчы Я. Вярменіч [7].

У дадзенай сітуацыі ёсць сэнс параўнаць як сіметрычную праблему вызначэння тэрыторыі Заходняй Украіны ў складзе Польшчы вырашае ўкраінская гістарыяграфія.

Вынікі даследавання і іх абмеркаванне. Тэрмін «Заходняя Беларусь» лічыцца агульнаўжывальным толькі ў беларускай гістарыяграфіі. Польскія гісторыкі негатыўна ставяцца да выкарыстання гэтай назвы, лічачы, што яна ўказвае на этнічную прыналежнасць дадзенай

тэрыторыі. У працах польскіх аўтараў і гістарычных дакументах польскага паходжання выкарыстоўваюцца тэрміны «паўночна-ўсходнія крэсы (ускраіны)», «усходнія ваяводства», «паўночна-ўсходнія ўскраінныя землі II Рэчы Паспалітай». Польскія гісторыкі А. Бергман, Я. Е. Мілеўскі звязваюць паходжанне тэрміна «Заходняя Беларусь» з Камуністычнай партыяй Заходняй Беларусі (КПЗБ), створанай у кастрычніку 1923 года, якая мела на мэце далучыць гэту тэрыторыю да БССР, што і дэманстравала сваёй назвай [8, с. 9—10; 3]. І. І. Коўкель пярэчыць польскім вучоным і называе часам узнікнення тэрміна восень 1920 года. На яго думку, Заходняя Беларуссю павінна была называцца буферная дзяржава, што складалася з беларускіх зямель былых Віленскай і Гродзенскай губерняў, якая на правах аўтаноміі магла ўвайсці ў склад Польшчы [9]. Гэта пытанне, як сцвярджае І. І. Коўкель, абмяркоўвалася падчас сустрэчы А. Луцкевіча і Ю. Пілсудскага. У. М. Міхнюк аналізуе пазіцыі розных беларускіх вучоных адносна тэрыторыі, якую займала Заходняя Беларусь у складзе Польшчы [1]. У яго даследаванні вызначаюцца дзве асноўныя прынцыповыя канцэпцыі разумення геаграфічных межаў Заходняй Беларусі ў сучаснай беларускай гістарыяграфіі: першая ўключае ў сябе тэрыторыю пасляваеннай БССР і сучаснай Рэспублікі Беларусь, што з 1921 па 1939 год знаходзілася ў складзе Польшчы; другая — тэрыторыю, заселеную пераважна беларускім насельніцтвам, што па выніках Рыжскага мірнага дагавора адышла Польшчы (дадзеная канцэпцыя адрозніваецца ад першай уключэннем у склад Заходняй Беларусі Вільні і Віленшчыны, а таксама Беластока і Беласточчыны).

Ва ўкраінскай гістарыяграфіі і грамадскай думцы таксама існуе тэрмін «Заходняя Украіна». Але сітуацыя з гэтай назвай больш складаная. Капі «Заходняя Беларусь» у беларускай гістарыяграфіі — тэрмін досыць адназначны, то пад Заходняй Украінай у сучаснай украінскай гістарыяграфіі разумеюцца розныя тэрыторыі ў розныя гістарычныя эпохі. Па-першае, пасля падзелу ўкраінскіх зямель па Дняпры ў сярэдзіне XVII стагоддзя тэрмін «Заходняя Украіна» выкарыстоўваўся для тэрыторый, што не трапілі ў склад Расіі. Па-другое, адносна перыяду пасля падзелаў Рэчы Паспалітай, украінскія гісторыкі пад Заходняй Украінай разумеюць тэрыторыі, якія ўвайшлі ў склад Аўстрыі, пазней Аўстра-Венгрыі. Па-трэцяе, Заходняя Украіна — тэрыторыя, што ў 20—30-я гады XX стагоддзя знаходзілася ў складзе Польшчы. Адносна апошняга перыяду сярод украінскіх гісторыкаў няма адзінадушша. Адназначна ўсе ўкраінскія землі ў складзе Польшчы называе Заходняй Украінай савецкая ўкраінская гістарыяграфія, што вывучае традыцыйныя для марксісцкай гістарыяграфіі пытанні [10]. Праўда, традыцыі савецкай гістарыяграфіі можна прасачыць і ў сучасных манаграфіях, дзе прадметам даследавання выступаюць з’явы і падзеі, вывучэнне якіх было актуальна ў савецкі час: нацыянальна-вызваленая барацьба, грамадска-палітычны рух, дзейнасць таварыства «Просвіта» і інш. Тут геаграфічнымі межамі выступаюць землі Заходняй Украіны [11; 12].

У постсавецкі час большасць украінскіх аўтараў, што даследуюць украінскую тэматыку міжваеннай Польшчы, імкнецца пазбягаць тэрміна «Заходняя Украіна». Справа ў тым, што ўкраінскія рэгіёны, якія ў 20—30-я гады знаходзіліся ў складзе Польшчы, маюць свае традыцыйныя гісторыка-геаграфічныя назвы: Заходняя Валынь, Усходняя Галічына, Холмшчына, Падляшша і Палессе. Усходняя Галічына — частка былой Галічыны, што мела аўтаномію ў складзе Аўстра-Венгрыі. Пазней на яе тэрыторыі Польшча ўтварыла тры ваяводства: Львоўскае, Станіславоўскае і Тарнопальскае. Прычым большая заходняя частка Львоўскага ваяводства займала карэнныя польскія тэрыторыі з польскім насельніцтвам. У выніку савецка-польскай вайны ў склад Польшчы трапілі землі, што раней знаходзіліся ў складзе Расійскай імперыі. Тут у лютым 1921 года былі ўтвораны Валынскае (з цэнтрам у Луцку), Палескае (цэнтр — Брэст) і Навагрудскае ваяводства. Знакаміты ўкраінскі гісторык, спецыяліст па праблемах міжваеннага перыяду С. Кульчыцкі ў адным з тамоў 15-томнай агляднай гісторыі Украіны «Украіна крізь вікі» тры апошнія згаданыя ваяводства называе паўночна-заходнімі землямі (у адносінах да ўсёй украінскай тэрыторыі) [13]. Польская ўлада імкнулася захаваць падзел паміж былымі аўстрыйскімі і расійскімі тэрыторыямі і нават захавала былую мяжу паміж Расійскай імперыяй і Аўстра-Венгрыяй — так званы Сакольскі кардон. Такім чынам, Заходняя

Україна ўяўляла сабой досыць неакрэсленую і неаднародную тэрыторыю, куды ўваходзіла адасобленая Усходняя Галічына і ваяводства, якія беларуская гістарыяграфія адносіць часткова да Заходняй Беларусі (размова ідзе пра Палескае ваяводства). Пытанне тэрытарыяльнага размежавання Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі пакуль застаецца адкрытым.

У сучаснай украінскай гістарыяграфіі часцей выкарыстоўваецца рэгіяналістычны падыход і ўсё больш з'яўляецца праца, што вывучаюць разнастайныя праблемы ў межах не Заходняй Украіны, а менавіта згаданых гісторыка-геаграфічных рэгіёнаў (Усходняй Галічыны, Заходняй Валыні, Холмшчыны, Падляшша і Палесся [14—18]) або канкрэтных ваяводстваў [19].

Варта адзначыць, што С. Кульчыцкі без ваганняў лічыць Палессе ўкраінскай тэрыторыяй. У дачыненні да іншых украінскіх тэрыторый, што апынуліся ў складзе Польшчы, С. Кульчыцкі прыводзіць дадзеныя аб нацыянальным складзе насельніцтва ў працэнтах, даказваючы наяўнасцю ўкраінцаў прыналежнасць рэгіёнаў да Заходняй Украіны. Гаворачы пра Палессе, такіх доказаў з указаннем працэнтаў аўтар не дае. Згадваючы нізкі ўзровень нацыянальнай самасвядомасці жыхароў Палесся, прафесар С. Кульчыцкі прыводзіць прыклад перапісу 1931 года, калі на Палессі было «зарэгістравана каля 700 тысяч чалавек, якія не назвалі сваёй роднай мовай украінскую. Мову, на якой яны размаўлялі (украінскую, звычайна), называлі “тутэйшай”, “мясцовай”, “хлопскай”» [13, с. 296, 282].

Як адзначалася вышэй, тэрмін «Заходняя Беларусь» польскія гісторыкі звязваюць выключна з КПЗБ і тэрыторыю Заходняй Беларусі вызначаюць па населеных пунктах, у якіх яна дзейнічала. Калі прымаць варыянт паходжання тэрміна «Заходняя Украіна» ад Камуністычнай партыі Заходняй Украіны (КПЗУ), то неабходна адначыць, што КПЗУ ўзнікла не адразу. Першапачаткова ў лютым 1919 года была ўтворана Камуністычная партыя Усходняй Галіцыі (КПУГ), якая пазней раскалолася на КПУГ-афіцыйную і КПУГ-апазіцыйную. КПЗУ ўтварылася ў чэрвені 1923 года праз аб'яднанне дадзеных партый у выніку катэгарычных патрабаванняў Камінтэрна. Дзейнасць новай партыі распаўсюдзілася на ўсе ўкраінскія землі ў складзе Польшчы [13, с. 301]. Такім чынам, да ўмяшальніцтва Камінтэрна ўкраінскія камуністы стварылі партыю, у назве якой фігуравала не Заходняя Украіна, а гістарычнае паняцце «Усходняя Галічына». Неабходна адзначыць, што Камінтэрн сачыў, каб тэрыторыі дзейнасці КПЗБ, КПЗУ і Камуністычнай партыі Польшчы (КПП) не перасякаліся. Гэтыя тэрыторыі, вызначаныя камуністамі, могуць разглядацца як адзін з варыянтаў размежавання Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі.

Сучаснай, заснаванай на заходнееўрапейскай метадалогіі, з'яўляецца кніга Львоўскага даследчыка Я. Грыцака «Нарысы гісторыі Украіны: фарміраванне сучаснай украінскай нацыі XIX—XX стагоддзя» [20]. Я. Грыцак сцвярджае, што Заходняя Украіна не з'яўляецца ўстойлівым гісторыка-геаграфічным паняццем, і дадзены рэгіён ахоплівае тэрыторыю, якая да 1939 года не знаходзілася пад уладай Расіі і Савецкага Саюза. Пасля завяршэння першай сусветнай вайны тэрыторыя Заходняй Украіны стала значна большай, чым яна была падчас габсбургскай улады. І аўтар пералічвае яе канкрэтныя гісторыка-геаграфічныя рэгіёны: Валынь, Палессе і Холмшчына, якія ўвайшлі ў склад адноўленай Польскай дзяржавы, Бесарабія, якая трапіла пад уладу Румыніі [20, с. 340]. Вучоны не абмяжоўвае заходнеўкраінскія землі толькі міжваеннай Польшчай: «Заходнеўкраінскія землі ў перыяд з 1919 па 1939 год падзялілі між сабой тры дзяржавы — Польшча, Румынія і Чэхаславакія» [20, с. 341]. Аўтар таксама адзначае, што палякі не прызнавалі тэрмін «Усходняя Галічына», які мог прэтэндаваць на пэўную аўтаномію, і выкарыстоўвалі для гэтых тэрыторый назву «Усходняя Малапольшча» [20, с. 347].

І. Васюта ў сваёй манаграфіі, вывучаючы грамадска-палітычны рух у Заходняй Украіне, удакладняе, што Заходняя Украіна складаецца з Усходняй Галічыны і Заходняй Валыні [21, с. 3].

Ва Украіне на сённяшні дзень выдадзена досыць многа аглядных «Гісторый Украіны», як аўтарскіх, так і калектыўных, а таксама падручнікаў. Аўтар сучаснага агляднага пяцітомніка «Нарысы навейшай гісторыі Украіны» А. Русначэнка выкарыстоўвае агульную назву «заходне-ўкраінскія землі», але толькі ў найменні раздзела. У тэксце ідзе канкрэтызацыя:

Усходняя Галіцыя, Валынь, Холмшчына, Падляшша, Палессе. Упамінаецца і тэрмін «Заходняя Беларусь» у якасці абазначэння зямель, населеных беларусамі [22, с. 535].

Пасля Другой сусветнай вайны ва УССР, а пазней у незалежнай Украіне назва «Заходняя Украіна» выкарыстоўваецца яшчэ і як геаграфічны тэрмін у двух значэннях: 1) сучасныя Львоўская, Тарнопальская і Івана-Франкоўская вобласці; 2) сем абласцей: да вышэйзгаданых дадаюцца Валынская, Ровенская, Чарнавецкая і Закарпацкая.

Заклучэнне. Назвы «Заходняя Украіна» і «Заходняя Беларусь» актыўна выкарыстоўваліся савецкімі публіцыстамі, гісторыкамі і палітыкамі. Гэтымі тэрмінамі абазначаліся землі, што ўваходзілі ў склад Польшчы, населеныя беларусамі і ўкраінцамі, на якія прэтэндаваў Савецкі Саюз. Для беларускай гістарыяграфіі сітуацыя фактычна не змянілася і ў постсавецкі час. Праўда, у вызначэнні дакладных межаў Заходняй Беларусі існуе некалькі варыянтаў, але беларуская гістарычная навука пакуль адназначна не спынілася ні на адным з іх. У. М. Міхнюк прапаноўвае лічыць назву «Заходняя Беларусь» не палітычнай, а чыста геаграфічнай, якая ўзнікла значна раней за 20-я гады ХХ стагоддзя [1, с. 20]. А. А. Савіч лічыць магчымым больш дакладна вывучыць нацыянальны склад насельніцтва рэгіёна і на яго аснове вызначыць тэрыторыю Заходняй Беларусі.

У сучаснай украінскай гістарычнай навуцы назва «Заходняя Украіна» не з'яўляецца адназначным гісторыка-геаграфічным тэрмінам. У розныя гістарычныя перыяды і ў розных гістарычных умовах дадзены тэрмін абазначаў розныя тэрыторыі. Тэрмін «Заходняя Украіна», у адрозненне ад тэрміна «Заходняя Беларусь», сёння не мае адназначнай прывязкі да міжваеннай Польшчы. Ён працягвае выкарыстоўвацца, але часцей у сучаснай украінскай гістарычнай літаратуры ўжываюцца традыцыйныя назвы гісторыка-геаграфічных рэгіёнаў: Усходняя Галічына, Заходняя Валынь, Холмшчына, Падляшша, Палессе. Тэрмін «Заходняя Украіна» часцей выкарыстоўваецца для агульнага абазначэння вышэйпералічаных рэгіёнаў, прычым як усіх разам, так і некаторых з іх.

Спіс цытуемых крыніц

1. Міхнюк, У. М. Заходняя Беларусь: да пытання тэрыторыі і насельніцтва (гістарыяграфічныя нататкі) / У. М. Міхнюк // Беларус. гістар. часоп. — 2004. — № 11. — С. 14—21.
2. Трафімчык, А. Заходняя Беларусь у часе і прасторы. Заўвагі да праблемы генезісу і лакалізацыі паняцця / А. Трафімчык // АРСНЕ — Пачатак. — 2014. — № 7—8 (128—129). — С. 15—53.
3. Мілеўскі, Я. Е. Заходняя Беларусь: да пытання тэрыторыі і насельніцтва / Я. Е. Мілеўскі // Беларус. гістар. часоп. — 1998. — № 3. — С. 40—42.
4. Шумскі, Я. Саветызацыя Заходняй Беларусі (1944—1953 гг.). Прапаганда і адукацыя на службе ідэалогіі / Я. Шумскі. — 2-е выд. — Смаленск : Інбелкульт, 2014. — 326 с.
5. Савіч, А. А. Айчынная гістарыяграфія гісторыі Заходняй Беларусі 1921—1939 гадоў : манаграфія / А. А. Савіч. — Брэст : БрДУ, 2019. — 300 с.
6. Загідулін, А. М. Беларускае пытанне ў польскай нацыянальнай і канфесіянальнай палітыцы ў Заходняй Беларусі (1921—1939 гг.) : манаграфія / А. М. Загідулін. — Гродна : ГрДУ, 2010. — 187 с.
7. Верменич Я. В. Західна Україна як термін [Електронний ресурс] / Я. В. Верменич // Енцикл. історії України: Т. 3: Е-Й / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; НАН України. Інститут історії України. — Київ : Наукова думка, 2005. — 672 с. — Рэжым доступу: http://www.history.org.ua/?termin=Zakhidna_Ukr_termin. — Дата доступу: 12.12.2021.
8. Bergman, A. Sprawy białoruskie w II Rzeczypospolitej / A. Bergman. — Warszawa : PWN, 1984. — 288 s.
9. Коўкель, І. І. Аб паходжанні тэрміну «Заходняя Беларусь», яе тэрыторыі, нацыянальным і канфесійным складзе насельніцтва (1921—1939 гг.) / І. І. Коўкель // Этносоциальные и конфессиональные процессы в современном обществе : материалы Междунар. науч. конф., Гродно, 16—18 нояб. 1999 г. / Гродн. гос. ун-т. — Гродно : ГрГУ, 2000. — С. 407—415.
10. Васюта, І. К. Соцыяльна-эканомічны відносіны на селі Західноў Украіны до воз'еднання / І. К. Васюта. — Львів : Вища шк., 1978. — 192 с.
11. Гаврiлiв, І. О. Західна Україна у 1921—1941 роках : нарис історії боротьбы за державность / І. О. Гаврiлiв : монографія. — Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2012. — 472 с.

12. Зуляк, І. Діяльність «Просвіты» у Західній Україні в міжвоєнній період (1919—1939) / І. Зуляк. — Тернопіль : Воля, 2005. — 346 с.
13. Кульчицкий, С. Украина між двома війнами // Україна крізь віки. У 15 т. — Т.11. — Київ : Альтернатива, 1999. — 336 с.
14. Марківська, Л. Українська інтелігенція Волині між двома світовими війнами / Л. Марківська : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 — Історія України / Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. — Чернівці, 2003. — 14 с.
15. Раєвич, Т. Український жіночий рух на Волині (1921—1939 роки) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 — Історія України. / Т. Раєвич ; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. — Чернівці, 2006. — 20 с.
16. Доброчинська, В. Інтелігенція в культурному житті Західної Волині (1921-1939) : автореф. дис. ... канд. іст. наук за спец. 07.00.01 — Історія України / В. Доброчинська ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, Ін-т народознавства НАН України. — Львів, 2006. — 20 с.
17. Борщевич, В. Українське церковне відродження на Волині (20—40-ві рр. XX ст.) : монографія / В. Борщевич. — Луцьк : РВВ «Вежа» Вол. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000. — 254 с.
18. Пономаренко, С. Культурно-освітні організації Волині 1921—1939 рр. : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01. — історія України. / С. Пономаренко ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. — Луцьк, 2001. — 226 с.
19. Степанюк, С. Театральне життя Волинського воєводства 1921—1939 рр. / С. Степанюк : автореф. дис. ... канд. іст. наук. 07.00.01 — Історія України / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. — Луцьк, 2011. — 20 с.
20. Грицак Я. Й. Нарис історії України: Формування модерної української нації XIX—XX ст. / Я. Й. Грицак. — Київ : Уакабоо, 2019. — 656 с.
21. Васюта, І. К. Політична історія Західної України (1918—1939) / І. К. Васюта. — Львів : Каменяр, 2006. — 335 с.
22. Русначенко, А. Нариси новітньої історії України : у 5 кн. / А. Русначенко. — Київ : Олег Філюк, 2015. — Кн. 2. — 716 с.

Паступію у редакцію 01.03.2021.

РЕПОЗИТОРІЙ БАВ